

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΤΡΙΤΗ 22 ΜΑΪΟΥ 2011
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- A1.** Ο δοκιμιογράφος πραγματεύεται την έννοια του λόγου ως ιδιαίτερου γνωρίσματος του ανθρώπου, που αποτελεί κριτήριο του χαρακτήρα, της σκέψης και του πνευματικού του επιπέδου. Ο ανεπαρκής τρόπος έκφρασης αποδεικνύει, αναμφισβήτητα, την πνευματική ένδεια και την εσωτερική ρηχότητα ενός ατόμου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εναργή σκέψη και τη συνακόλουθη ορθή γλωσσική έκφραση είναι η ενδελεχής καλλιέργεια των έμφυτων πνευματικών δεξιοτήτων από τους φορείς αγωγής.
- B1.** Ο τρόπος της γλωσσικής έκφρασης ενός ατόμου αποτελεί αδιάψευστο δείκτη του χαρακτήρα και της προσωπικότητάς του. Ο ορθός χειρισμός του προφορικού και γραπτού λόγου είναι αποτέλεσμα καλλιέργειας της γλώσσας και συνειδητοποίησης της αξίας της. Αυτό προϋποθέτει διαπαιδαγώγηση του ατόμου από μικρή ηλικία προκειμένου να διατυπώνει προφορικά ή γραπτώς με ακρίβεια τις σκέψεις του. Αφού, λοιπόν, η γλωσσική καλλιέργεια συνυφαίνεται με το πνευματικό επίπεδο του ατόμου, ο λόγος αποδεικνύει τον εξευγενισμό της ψυχής και την ηθική και πνευματική ολοκλήρωση του ανθρώπου.
- B2.** Στην πρώτη παράγραφο χρησιμοποιείται ως τρόπος πειθούς η επίκληση στην αυθεντία. (οι αρχαίοι Έλληνες ορίζουν το «λόγο» ως σκέψη και ομιλία, όπως αναφέρεται στο «Σοφιστή» του Πλάτωνα).
- B3. α.** εκφράζεται: εκδηλώνεται
θάρρος: τόλμη
κύριο: βασικό
αποφασιστική: καθοριστική
παρέχουν: προσφέρουν
- β.** άστοχο: εύστοχο
κρύψει: αποκαλύψει, φανερώσει
φτώχεια: πλούτος
σωματικές: πνευματικές
φυσικό: τεχνητό, επίκτητο

B4. Η διαπαιδαγώγηση ως απαραίτητη προϋπόθεση διαμόρφωσης της προσωπικότητας.

Γ1. «Ο λόγος των νέων».

A' Ζητούμενο

- τα ιδιαίτερα γλωσσικά χαρακτηριστικά των νέων επιτρέπουν την καλύτερη δυνατή επικοινωνία τους με συνομήλικους.
- η προσπάθεια διαμόρφωσης προσωπικής και κοινωνικής ταυτότητας ωθεί τους νέους στη δημιουργία και χρήση ιδιότυπου γλωσσικού κώδικα επικοινωνίας.
- η απόρριψη κατεστημένων τρόπων συμπεριφοράς και έκφρασης που υιοθετούνται από μεγαλύτερους.
- η ιδιαίτερη γλώσσα των νέων συμβολίζει μια ηλικία με δικά της ενδιαφέροντα και αξίες.
- οι συμβάσεις γλωσσικής ευγένειας αφορούν τους ενήλικους, ενώ η εκφραστικότητα, η πρωτοτυπία και το γλωσσικό παιχνίδι χαρακτηρίζουν τη νεανική ηλικία.
- οι νέοι επηρεάζονται από τα ΜΜΕ, τη διαφήμιση και τα τεχνολογικά επιτεύγματα που αποθεώνουν τον τυποποιημένο λόγο.
- η τάση μιμητισμού και ξενομανίας των νέων σε μια εποχή αντιπνευματική.
- η ανεπαρκής διδασκαλία γλωσσικών μαθημάτων στο σχολείο.
- η αδυναμία φορέων αγωγής και θεσμών κοινωνικοποίησης να εμπνεύσουν τους νέους για γλωσσική αγωγή.

B' Ζητούμενο

- η οικογένεια με το κατάλληλο γλωσσικό της περιβάλλον μπορεί να καλλιεργήσει την αγάπη για τη μελέτη και να προσανατολίσει τα παιδιά σε πνευματικές αναζητήσεις.
- το σχολείο ως βασικός φορέας αγωγής πρέπει να διδάσκει επαρκώς και συστηματικά τα γλωσσικά μαθήματα, να ευαισθητοποιεί και να ενημερώνει τους μαθητές για τα προβλήματα που προκαλεί ο ιδιαίτερος λόγος τους.
- τα ΜΜΕ να διαδραματίζουν τον επιμορφωτικό τους ρόλο προβάλλοντας εκπομπές τέχνης, πολιτισμού, επιστημών, να στελεχώνονται από δημοσιογράφους με πνευματικά εφόδια και γλωσσική ευχέρεια και να φέρνουν τους νέους σε επαφή με τη γλωσσική τους παράδοση.
- οι πνευματικοί άνθρωποι να εμπνεύσουν τους νέους ώστε να ακολουθήσουν πνευματικούς δρόμους συνειδητοποιώντας τα αδιέξοδα από τη γλωσσική ένδεια.